

S nasazeným náhubkem

Musím se osobně přiznat, že mnoha našim kolegům upřímně nezávidím. Návrh tiskového zákona, tak jak byl předložen, postoupil do druhého čtení, a vše nasvědčuje tomu, že ani druhé síto nezabrání jeho brzké realizaci. Pokud jej chápu správně, měl by i “druhé straně” dát prostor pro vyjádření ke kritice vyslovené “stranou první”, tedy umožnit odpovědět osobě, která je tvrzením tisku dotčena. To na první pohled vypadá i zní docela rozumně, nakonec v jiných vyspělejších zemích od našich hranic směrem na západ podobné zákony existují, a jak už i bývá zvykem v civilizovaných společnostech, v rámci možností se také dodržují. Jen se tak trochu obávám realizace celé věci po česku, totiž nebezpečí, že místo nových informací budou od určitého okamžiku noviny a časopisy plné odpovědí kritikou dotčených osob, které budou cítit potřebu uvést vše na pravou míru. Jejich uveřejnění bude stanoveno zákonem, a tak vydavatelům nezbude nic jiného než tak učinit. Pokud to neudělají, hrozí jim soudní stíhání, zákazy publikování a podobné sankce za porušování zákona.

A nezávidím ani čtenářům takových médií, tedy nám všem. Reakce na kritiku nám skutečná fakta najít nepomůže, obávám se, že půjde o klasická tvrzení proti tvrzení, známá ze slovních potyček a jen zbytečně zabírající místo na papíře, které by se mohlo zaplnit zajímavějšími informacemi a které v konečném důsledku zaplatí čtenář. Pokud je platit nebude chtít, nemusí jednoduše takový tisk kupovat, namítnete. Může kupovat tisk, ve kterém takový obsah nenajde. Ovšem koho by zajímaly sterilní bezzubé články bez vlastního názoru autora a bez kritického pohledu na komentovanou událost? Nejsem příznivcem bulváru, nejsem příznivcem laciné honby za senzací – hlasoval bych za serióznost a hru fair play.

Ovšem na celou věc bychom se mohli podívat i z druhého úhlu. Zamysleli jste se někdy nad příčinami tak vysoké sledovanosti televize Nova? Není právě určitý bulvár, skandalizace a senzacechtivost přesně to, co našeho mediálního konzumenta zajímá? Pakliže ano, mohla by být realizace tiskového zákona nakonec docela dobrý byznys. Média by mohla kvůli vyvolání skandálu cíleně napadat vybrané osoby, u kterých by předpokládala vysokou pravděpodobnost jejich reakce. A redakce má o zbytek práce postaráno, stačí jen otisknout bezpochyby záhy došlou odpověď. Čtenář lačný po senzacích se může bavit, až se bude za břicho popadat, nejprve šťavnatá kritika, poté neméně šťavnatá odpověď. Náklady tiskovin přistoupivších na tuto hru strmě rostou a vydavatelé si tiše mnou ruce. Jak tak v poslední době sleduji oblíbenost novinářské obce u některých členů naší vládní garnitury a výroky, které dopadají na hlavy nás žurnalistů, věřím, že by čtenář skutečně neměl o zábavu nouzi. Ani já se často neubráním smíchu, zvláště pak při některých výroci našeho pana premiéra, kterými v poslední době nešetří a častuje novináře hlava nehlava. Takže, vlastně nás čekají skvělé časy. Noviny budou plné humorných scének o tom, jak nehodní novináři napadají ubohé aktéry našeho společenského života, a oni, ve snaze očistit se před okem lidu, budou vše, pokud možno důsledně a faktograficky, uvádět na pravou míru. Budou-li objekty kritických útoků politici, změní se obraz našeho parlamentu z prořídle skupiny osob střídavě podřimujících, svačících či čtoucích noviny v hloučky jedinců, kteří s tvářemi osvětlenými obrazovkami notebooků budou čas vyhrazený rozhodování o budoucnosti této země trávit sepsáním reakcí na kritiky seslané médii na jejich hlavy. Ale nakonec, zvolili jsme si sami...

Jiří Palyza